

1.043
2

გამოცემა „განათლების“ გამანათლებლისა.

62872

ეროვნული
განათლების
მინისტროსა

ქართულ ეროვნულ

სამხმრეო სიმღერათა

კრებულნი

ნოტების მოკლე განმარტებით

I ნაწილი

ჩაწერილი და შედგენილი ქართული სკოლებისათვის

ათ. ქართული გიმნაზიის მასწავლებლის ნ. შარაბიძის მიერ.

ქუთაისი, სტამბა ი. კილიძისა.
1918 წ.

უბიბლიოთეკური მუშაობის

მე 18 გვერდზე სათაურში სწერია: „ერეკლე ჰამბულია“ უნდა იყოს „ერეკლე და ჰამბულია“.

მეხუთე, მეშვიდე, მეთხუთმეტი, მეოთხმეტე და მეთექვსმეტე სიმღერების ბოლოში, სადაც დაწყებული მეორეთ იწყებს — წინა ნოტი არაა საჭირო.

21 გვერდზე პირველ ტაქტში მეორე და მესამე ხმას უზის შთელი ნოტი, უნდა იყოს ნახევარი. — იმავე ტაქტში სიჩუმის ნიშანი უნდა იყოს მესამე ხაზზე.

784.4(47.322)

ჯ. 801167

გამთავრება „განათლების“ ამხანაგობისა.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ქართულ ეროვნულ

სამხმრეან სიმღერათა

კრებულში

F 1.043
2

ნოტების მოკლე განმარტებით

I ნაწილი

ჩაწერილი და შედგენილი ქართული შკოლებისათვის

პეტი. ქართული ბიბლიოთეკის მასშავლებლის ნ. შარაბიძის მიერ.

1918 წ.

32გ. (19x20), [წ.ი.ი.].

ავტორისაგან

წინამდებარე კრებულის გამოცემის მიზანია— ხელი შეუწეოს სასწავლებლებში ეროვნული სიმღერების გავრცელებას. ვუელასათვის ჭეშმარიტებაა, რომ სიმღერა-ვალობას და ხაზოკადოთ მუსიკას დიდი ადმწრდელი მნიშვნელობა აქვს. იმ დროსაც მოვესწარით, რომ ეროვნულ ენასთან ერთად ეროვნულ სიმღერასაც დირსეული ადგილი ეთმობა ეოველეკვარი ტიპის სასწავლებლებში. ჩვენი შკოლებისათვის დღემდისაც დიდ საჭიროებას წარმოადგენდა სამხმოვან სიმღერათა კრებული, მაგრამ იმნაირი კრებული, რომ მოწაფეებისთვისაც სასელმძღვანელოთ გამოდგარიყო, არ მოკვეპოებოდა.

ამ კრებულში მოთავსებული სიმღერები შესრულებულია ქუთაისის ქართული კომნაზიის (მოსამშ. კლ.) მოწაფეების მომღერალთა გუნდის მიერ. სწორედ ეს გარემოება მბეღეინებს მივაწოდო კრებული-სახელმძღვანელო ჩვენს შკოლებს და დარწმუნებული ვარ, იგი დასმარებას გაუწეეს როგორც მოწაფეთ, ისე მასწავლებელთაც.

უკანასკნელთათვის კრებულს წარვუძღვარე შკოლე „ნოტების განმარტება“, რომელიც განსაკუთრებით გამოსადეგი იქნება იმათთვის, რომელთაც ნოტები სუსტად იცანს.

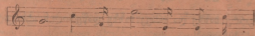
ნოტები და მათი განმარტება

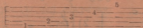

საგარეო ურთიერთობების
სამსახური

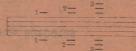
როგორც ყოველი ადამიანის აზრი სიტყვით ანუ წერილობით გამოითქმება, ისე ყოველი ზგერა შეიძლება გამოიხატოს სხვადასხვა ნიშნით. ასეთ ნიშნებს „ნოტები“ ვწოდებთ.

შვიდგვარია: მთელი \bullet ; ნახევარი ♩ ; მეოთხედი ♪ ; მერვედი ♫ ; მეთექვსმეტედი ♬ ; ოცდამეთორმეტედი ♭ ; და სამოცდამეთხუთმედი ♮ . ნოტები იწერება ხაზებზე და ხაზებს შუა აშნიარათ:

 ნოტების საწერათ ხუთი ხაზი იხმარება. ხაზებს თვლიან

ქვევითა ნხევით ; რადგანაც ზგერა ბევრგვარია და მათი გამოხატვა შოლოდ

ხუთ ხაზზე დაწერილი ნოტებით შეუძლებელია, ამიტომ ამ ხუთ ხაზს ზევით და ქვევით პატარა მისახმარებელი ხაზები იწერება. ხუთ ხაზს ქვევით დაწერილი მისახმარებელი ხაზები ზევიდან ქვევით ითვლება და

ხუთ ხაზს ზევით დაწერილი კი — ქვევიდან ზევით. ნოტები მისახმარებელ ხა-

ზებზე და ხაზებს ვარტ იწერება. ამნაირათ: ; ნოტები

რომ სხვადასხვა სახისაა, ეს იმით იხსნება, რომ ყოველი სიმღერა (ხმა) ნოტების საშუალებით შესრულებული უნდა იქნეს თანასწორი (გარკვეული) ზომით. ამიტომ დაწესებულია, რომ მთელი ნოტის ხმით შესრულება (აღნიშვნა) უნდა გარკვეულდეს იმდენ ხანს, რამდენსაც მოითხოვს ოთხჯერ ერთგვარი ხელის ამოძრავება (გაქნევა); ნახევარი ნოტის ხმით შესრულება კი, რამდენსაც მოითხოვს ორჯერ ხელის ამოძრავება; მეოთხედისა - ერთის ხელის და სხვ.

გ ა ს ა ლ ე ბ ი

მუსიკალური ხმები დანაწილებულია შეიღ გარკვეულ ბგერათ და ამიტომაც მათ შეიღ სახელი აქვთ. დო, რე, მი, ფა, სოლ, ლა, სი. ხაზებზე და ხაზებს შუა დაწერილი რომელიმე ნოტის სახელი ვიგ-ვიძლია გავიგოთ მუსიკალური ნიშნის საშეაღებით, რომელსაც გასაღები ეწოდება. გასაღები სხვადა-სხვა ნიშანია, რომელიც იწერება ხაზების დასაწყისში და სახელს არქმევს ნოტებს. გასაღები სხვადა-სხვა გეარია *) და თითოეულ მათგანს რომელიმე ნოტის სახელი ჰქვია. რომელ ხაზზედაც იწერება გასაღები, იმავე ხაზზე დაიწერება ის ნოტიც, რომელსაც ერქმევა იგივე სახელი, როგორც გასაღებს და აქედან გავიგებთ სხვადასხვა ხაზზე და ხაზებს შუა მოთავსებული ნოტების სახელებსაც. მაგ. გასა-ღები სოლ C ანუ საზოგადო გასაღები იწერება მეორე ხაზზე და იმავე ხაზზე დაწერილ ნოტსაც „სოლ“ ჰქვია; მისი შემწერებით მოვჭებნით სხვა ნოტების სახელებსაც. მაგ.

1) 2)

ბანის გასაღები ფა F : იწერება მეოთხე ხაზზე, მაგ. ფა, მი, რე, დო, სი, ლა, სოლ, ფა სოლ ლა სი.

ნოტების დანაწილება

მთელი ნოტი უდრის ორ ნახევარ ნოტს ($\text{C} = \text{C} \text{C}$); ნახევარი ორ მეოთხედს ($\text{C} = \text{C} \text{C}$); მეოთხედი ორ მერვედს ($\text{C} = \text{C} \text{C}$); მერვედი ორ მეთექვსმეტედს ($\text{C} = \text{C} \text{C}$); მეთექვსმეტედი ორ ოცდამეთორმეტედს ($\text{C} = \text{C} \text{C}$); ოცდამეთორმეტედი კი ორ სამოცდამეთორმეტედს ($\text{C} = \text{C} \text{C}$).

*. აქ მხოლოდ ორი უმთავრესი გასაღები მოვათავსეთ.

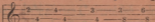

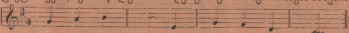
რამდენი დროც მთელი ნოტის ასრულებას უნდა, იმის ნახევარი დრო უნდა ნახევარი ნოტის ასრულებას და ამნაირათ — რამდენათაც ნაკლებია ნოტი, იმდენათ ნაკლები დრო უნდა მოანდომო ხმით მის გაგრძელებას. მერვედი და მეთექვსმეტედი თუ რამდენიმეა ერთად, შეიძლება გამოვსახოთ ასე:

რაოაც: და სხვ...

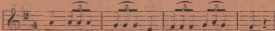
წარტილის მნიშვნელობა მუსიკაში

წერტილი ნოტების შემდეგ იწერება და უმატებს ნახევარ ზომას იმ ნოტისას, რომლის შემდეგაც დაიწერება, მაგ. (); (); (); და სხვ... მთელი წერტილიანი ნოტი ექვსჯერ ხელის თანასწორათ ამოძრავებით აღინიშნება; ნახევარი ნოტი წერტილიანი — სამჯერ ხელის თანასწორათ ამოძრავებით და მეოთხედი ნოტი წერტილიანი — ორი ხელის თანასწორათ ამოძრავებით აღინიშნება და ასე ამგვარად.

ზომა

ზომას მუსიკაში დიდი მნიშვნელობა აქვს. ზომა აღინიშნება რიცხვებით, რომელიც იწერება ხაზების დასაწყისში გასაღების შემდეგ, მაგ. ; მხოლოდ 3/4 ზომას აქვს სხვა შემდეგი ნიშანი: . რიცხვები ჰყოფს მთელ სიმღერას თანასწორ ნაწილებათ, რომელთაც ტაქტი ჰქვია; ეს ნაწილები ისაზღვრება ერთი მეორისაგან ხაზებით, რომელთაც ტაქტის ხაზი ჰქვია, მაგ: ; აქ ტაქტში ნაივინებია ზომა 3/4; ასევე შეიძლება სხვადასხვა ზომის მავალითები.

ხშირათ ტაქტის ნაწილი არ ეთანხმება ტაქტშივე აღნიშნულ ზომას, მაგ. ტაქტში ნახევარი ნოტის მაგიერ სამი მეოთხედი, ან მეოთხედის მაგიერ სამი მერვედი. ამნაირათ ჩნდება ერთგვარი შეთანხმება ტაქტის ნაწილებისა, რომელსაც «ტრიოლი» ჰქვია. ნოტების ამ გვარ ჯგუფს ზევით დაეწერება რიცხვი 3

და რიცხვის ზემოთ ოდრიკალი — ამნაირათ:

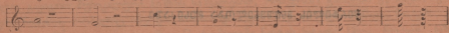
თვითოველის ამგვარი გგუფის ზომა უდრის ერთ-ერთ იმ ნაწილს ტაქტისას, რომელიც აღნიშნულია ტაქტში.

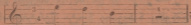
სიჩუმის ნიშანი — პაუზა

ეროვნული

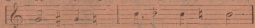
თვითოველ ნოტს აქვს სიჩუმის ნიშანი, რომელიც იწერება ხაზებზე და ხაზის ქვემოთ იწერება:

არის შემთხვევა,

როდესაც რომელიმე ხმა რამდენიმე ტაქტში არიღებს მონაწილეობას, ე. ი. გაჩერებულია. ამ შემთხვევაში ტაქტის რიცხვს აღნიშვენ ხოლმე უბრალო ზაზზე, როგორც აქვს სიჩუმის ნიშნით მთელს და ნახევარ ნოტს, მაგ. ; თუ სიჩუმის ნიშანი სიმღერაში ნოტებს შუა შეხვდა, იმის მაჩვენებელია, რომ უნდა გაჩერდეს ის ხმა, რომელსაც იგი ეკუთვნის. სიჩუმის ნიშანი თუ მთელი ნოტისაა, უნდა გაჩერდეთ, სანამ ოთხჯერ ხელის ამძრავება არ გათავდება და თუ ნახევარი ნოტისაა, უნდა გაჩერება, სანამ ორჯერ ხელის ამძრავება არ გათავებულია და სხვ.

ხმის შესაცვლელი ნიშნები დიეზი ♯ და ბემოლი ♭

ნახევარი ტონი არის უახლოესი მანძილი *) ორ ბგერას შუა და მთელი ტონი კი შედგება ორ ნახევარი ტონისაგან. თითოეული ნოტით აღნიშნული ხმა შეიძლება ამაღლდეს ანუ დადაბლდეს ნახევარი ტონით. ამნაირათ ხმის შესაცვლელათ განსაკუთრებული ნიშნებია: დიეზი ♯ და ბემოლი ♭. ეს ნიშნები იწერება ნოტების წინ, რომლის ხმებიც უნდა ამაღლდეს ანუ დადაბლდეს ნახევარი ტონით. დიეზი ♯ გვიჩვენებს, რომ ნოტი, რომლის წინ ის ზის, უნდა ამაღლდეს ნახევარი ტონით. ბემოლი კი გვიჩვენებს, რომ ნოტი, რომლის წინ ის ზის, უნდა დადაბლდეს ნახევარი ტონით. თუ ტაქტში რომელიმე ნოტს უზის ♯ და ♭ ათი მნიშვნელობა ვრცელდება იმ გვარ სხვა ნოტებზედაც, მხოლოდ იმავე ტაქტში დიეზის (♯) და ბემოლის (♭) მნიშვნელობის მოსასპობათ შემდეგი ნოტებისათვის, რომელიც იმავე ზაზზე ანუ ზაზებს შუა იქნება დაწერილი, არის ნიშანი ♯ ბეგარი (უარ-ყოფა) მაგ.

*) ახის ურემის შესახებ იხილეთ ახის და სხვ...

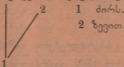
ინტერვალი *)

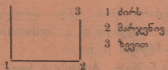
ინტერვალი არის მანძილი ორ ბგერას შუა. 1) დო — დო = პრიმა; 2) დო — რე = სეკუნდა; 3) დო — მი = ტერცია; 4) დო — ფა = კვარტა; 5) დო — სოლ = კვინტა; 6) დო — ლა = სექსტა; 7) დო — სი = სეპტიმა; და 8) დო — დო = ოქტავა. (ეჭვსი ტონით მალლა ან დაბლა).

ზომა

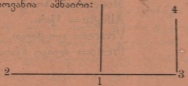
ზომა აღინიშნება ხელის ამოძრავებით, ხელის ამოძრავება, რომელიც განსაზღვრავს ტაქტში მოთავესებულ ხმების ნაწილს, უნდა წარმოებდეს არსებული წესით, მაგ. თუ ტაქტში ზომა ორწევროვანია, ხელის ამოძრავება იქნება ამნაირი:

თუ სამწევროვანია:

და თუ ოთხწევროვანია ამნაირი:

- 1 ძირს
- 2 მარჯვნივ
- 3 ზევით
- 1 ძირს.
- 2 მარცხნივ.
- 3 მარჯვნივ.
- 4 ზევით.

*) ინტერვალების სახელები იტალიურია.

კ ა მ ე რ ტ ო ნ ი

ტონი გამოიყენება განსაკუთრებული იარაღით, რომელსაც კამერტონი ა და კამერტონი ც ; კამერტონი a და კამერტონი c კი გადმოცემის დო-ბერას. კამერტონით ტონის გადმოცემის შემდეგ შეგვიძლია მივაგნოთ სხვა ბგერასაც.

სამუსიკო ნიშნები ლეგატო და ფორცატო

ლეგატო არის ხმების გადასაბმელი ნიშანი: $\text{p} \text{---} \text{p}$; ლეგატოთი გადაბმული ხმები უნდა შესრულდეს გაბმით, ხმის შეუწყვეტლათ.

ფორცატო არის ხმის უზომოთ გასაგრძელებელი ნიშანი. ფორცატო უმთავრესათ სიმღერის ბოლო ტაქტში უხის ნოტს, რომლის ხმით გაგრძელება დამოკიდებულია ამსრულებელის სურვილზე.

შემდეგი ნიშნები გვიჩვენებს, სიმღერები წყნარა ხმით უნდა ასრულდეს თუ ხმაძალა: forte=ხმაძალა— იწერება f. ; piano =წყნარათ— იწერება p. ; fortissimo=ძლიერ, ხმაძალა— იწერება f. f. ; pianissimo— ძლიერ წყნარათ— იწერება p. p. ;

სიმღერის სიჩქარეს (ტემპს) გამოახავს შემდეგი ნიშნები; Andante= ნელა-
Moderato= ზომიერათ.
Allegro= ჩქარა.
Vivace= ცოცხლათ.
Presto= ძლიერ ჩქარა.

ქართული სამხმრუნანი სიმღერები

(იმერული, გურული, მთავრული, და რაჭული.)

№ 1 ვა ვა ვაი

შუათანა მოძრაობით.

დამწყობი

I ხმა

II ხმა

III ხმა

ვა ვა ვაი არ წი ვი ვნა ხე და ჭრი ლი ყვევ ყორნებს ე ო - მე ბო და, ვა ვა ვაი ო.

არ წი ვი ვნა ხე და ჭრი ლი ყვევ ყორნებს ე ო მე ბო და, ვა ო.

არ წი ვი ვნა ხე და ჭრი ლი ყვევ ყორნებს ე ო მე ბო და, ვა ო.

არწივი ვნახე დაჭრი ლი, ყვევ-ყორნებს ეომებოდა,
 ვწადა ბეჩავს ადგომა, მაგრამ ველარა დგებოდა,
 ცალს მზარს მიწაზე მიითრევს, გულის პირს სისხლი სცხებოდა,
 ვაპ, დედას თქვენსა, ყვევებო ეულ ღროს ჩამიგდეთ ზელადა,
 თორემ ვნახავდა თქვენს ბუმბულს გაშლილს, გაფანტულს ველადა.

ინგლისური № 2. შავ ჭურჭა *)

ნელა. მეორე გუნდი

I ხმა

ოი და შვე ქუ ჯას და ო ჯი ა და უ ქად ნი ა.

II ხმა

ოი და შვე ქუ ჯას და ო ჯი ა და უ ქად ნი ა.

III ხმა

ოი და შვე ქუ ჯას და ო ჯი ა და უ ქად ნი ა.

ოი და შვექუჯას და ოჯია დაუქადნია;
 " " უნდა წავიდე ჯია შქეთსაო.
 " " უნდა ვეწვიო " მღვდელსაო.
 " " ლეინოს უქებენ " ძველსაო.
 " " დაგვაღვივინებს " ბეერსაო.

*) ამ სიმღერას შეასრულებს ორი გუნდი, პირველი გუნდი მუხეთუ ტაქტში დაბოლოებს " ა " -თი მეორე გუნდი კი იმ ტაქტშივე იწყებს

№ 3 ოსოს ვაჟადო (მენავეთა სიმღერა)

ქართული
ხელოვნება

ზომიერად

I ხმა

ო სოს ვა რა დო ოს ვა რა დო ო სოს ვა რა

II ხმა

ო სოს ვა რა დო ოს ვა რა დო ო სოს ვა რა

III ხმა

ო სოს ვა რა დო ოს ვა რა დო ო სოს ვა რა

p.p.

დო ი ა ვა რა დო ი ა ვა რა დო

დო ი ა ვა რა დო ი ა ვა რა დო

დო ი ა ვა რა დო ი ა ვა რა დო

№ 4 ქვედრულა *) (რაჭული ფერხული)

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

გრძლიათ.

I ხმა

II ხმა

III ხმა

ქვე დრუ ლა მო დი დე ბუ ლა თან მო აქეს მთა და ბა რი ა ნი ა.

ქვე დრუ ლა მო დი დე ბუ ლა თან მო აქეს მთა და ბა რი ა ნი ა.

ქვე დრუ ლა მო დი დე ბუ ლა თან მო აქეს მთა და ბა რი ა ნი ა.

ქვედრულა მოდიდებულა,
 თან მოაქეს მთა და ბარია
 ლალაშვილს დაუქანია,
 მე მომდის ბევრი ქერია,
 შენი ქვედრულა მოგიკვდეს
 თუ ვერ გიცვალოს ფერია,
 მოსტაცა კალოს საბზელი,
 სამასი კოდი ქერია,
 წისქვილიც უკან გაჰკიდა,
 წადი და იქა ქმევია;

საცერიც უკან გაჰკიდა,
 წადი და იქა სცერია,
 კაკემიც უკან გაჰკიდა,
 წადი და იქა ცხვევია,
 დიასახლისი სჩიოდა,
 ვი რას მოვესწარია,
 მოკევა გულის ტტუმარი,
 მქაღზედ ვარ მასპინძელია,
 ჩიქილით სახლი დაფუალე,
 ცოცხიც ვერ მომიგონია.

*) მდინარის სახელია. ეს სიმღერა უნდა შესრულდეს თანდათან მოქაჩრებით.

№ 5 მ მ ა ა ვ ვ ბ ბ ს

ქართული
ანტიკონსერვატიული
ბიბლიოთეკა

მთქარეობით.

I ხმა

II ხმა

III ხმა

მსურს ა ივ სო ჰეუ ით, ცოდ ნით, ა ა დე ზა

დე ზი დე ზი დე ზი დე ზი დე ზი დე ზი ნა ნი ნა

დე ზი დე ზი დე ზი დე ზი დე ზი დე ზი ნა ნი ნა

დე ზი დე ზი დე ზი დე ზი დე ზი დე ზი ნა ნი ნა

1. 2. 3. 4...

ა. (დამწყები) ა. დაბ.

ა. ა სი და დგე გო ნი ე რი ა.

მსურს — აივსო ჰეუით, ცოდნით,
 კაცი დადგე გონიერი,
 მტერთან იქნე მხნე სულითა
 და მკლავითა ღონიერი,
 მმასთან-გულით მშვიდი, წყნარი,
 ვით იესო, ღმობიერი.

№ 6 ოკონო და

ეროვნული
მუსიკის ინსტიტუტი

ჩქარა. P.

I ხმა

II ხმა

III ხმა

ო რე რო რე რო და რი რა ო რი რა და პა ტა რა ჩი ტი ჩი ო და,

ო რე რო რე რო და რი რა ო რი რა და პა ტა რა ჩი ტი ჩი ო და,

ო რე რო რე რო და რი რა ო რი რა და პა ტა რა ჩი ტი ჩი ო და,

დაბოლოება.

რა თა ვარ დამ წყვედ უ ლი ო; ო რე რა ო რე რა რე რა ო რე რა ო

რა თა ვარ დამ წყვედ უ ლი ო; ო რე რა ო რე რა რე რა ო რე რა ო

რა თა ვარ დამ წყვედ უ ლი ო; ო რე რა ო რე რა რე რა ო რე რა ო

პატარა ჩიტო ჩიოდა, რათა ვარ დამწყვედულიო;
 გალიაში ვარ ტყვედ ქმნილი, მწყდება, მიკვდება გულიო,
 ჩემს ტოლ-ამხანაგ ჩიტუნებს მოსვლიათ ვაზაფხულიო,
 მათთვის გაშლილა ბუნება, ფერად ფერადათ მკულიო,
 დაჭრენენ, დასკიკიკობენ, შეება ეძღვეათ სრულიო;
 და მე კი ყველა ამაებს, ვარ ობლად მოკლებულიო,
 რად შინდა ტუსაღს აღერსი, ეს მოყვრობაა მტრულიო;
 დი ვინც ამ დღეში ჩამავდო, ღვთისაგან იყოს კრულიო.

№ 7 თინიას მამითაღი

გეორგიანული
სიმღერებისა

ზომიერათ.

I ხმა

II ხმა

III ხმა

მა ში თა დი ჰყავს თი ნი ას, ო ო რე რა დღეს ა რის ა

ო ო რე რა დღეს ა რის ა

ო ო რე რა დღეს ა რის ა

დამწყებს, 1. 2. 3...

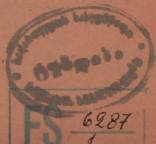
დამილოებს.

მის ლხი ნი ა, რე რა რე რა ო რე რა და ო. ცი ბრუ ტი ვით და ტრი ა ღებს ო.

მის ლხი ნი ა, რე რა რე რა ო რე რა და ო.

მის ლხი ნი ა, რე რა რე რა ო რე რა და ო.

მამითაღი ჰყავს თინიას, დღეს არის ამის ლხინია,
 ციბრუტეითა ტრიალებს საწყალობელი თინია!
 ჳერივ-ოხერს, ბენავს თინიას ჰყავს ერთად-ერთი შვილია,
 პაწია შვითა და დაგვით, ვეგებით ვამოზდილია.

№ 8 შიდალი კავშული

ცოცხლათ

თარგმანი
გიორგი მარტოვი

I ხმა

პე ი და პამ პუ პამ პუ ლა ი შე

II ხმა

პამ პუ პამ პუ ლა ი შე ი კახ მა და

III ხმა

პამ პუ ლა ი შე ი კახ მა და

თო ფო თა და ჯინ ჯი ლი თა რე რო ნა ნი ნა.

თო ფი თა და ჯინ ჯი ლი თა რე რო ნა ნი ნა.

თო ფი თა და ჯინ ჯი ლი თა რე რო ნა ნი ნა.

პამულაი შეიკმაზა თოფითა და ჯინჯილითა,
უნდა ქალაქსა მიეადგე, ამოფხოცო შიმშილითა,
ეს რომ ერეკლემ გაიგო, გადაბრუნდა სიცილითა;
ერეკლემ ხმალსა გაიკრა, საფრები მოიშადაო,
შეგ ჩასხა მარჯვე ბიჭება, ესროლა ჩქარა, ჩქარაო,
ზარბაზნები დაადენა, თხებივით დაილალო,
შარშან შემძებრალნი ჩირვეებში დღესაც არ გამოძებრალანო.

№ 9 ა ლ ა ვ ი რ ი *)

საქართველო
გეგლითაჲ

I ნაი

II ნაი

III ნაი

ჩქარა.

ნა ნი ნა ნა ნი ნა ნა ნი ნა ნა ნი ნა ნა ნი ნა

ვა ჰე ა ნა ნი ნა ნა ნი ნა ნა ნი ნა ნა ნი ნა ნა ნი ნა

ნა ნი ნა ნა ნი ნა ნა ნი ნა ნა ნი ნა ნა ნი ნა

დაბოლოება.

მე გო ბრე ბო ჯერ უ სურ ეოთ ნა ნი ნა ვა ჰე ა ნა ნი ნა ნა ნი ნა ე და.

მე გო ბრე ბო ჯერ უ სურ ეოთ ნა ნი ნა ვა ჰე ა ნა ნი ნა ნა ნი ნა ე და.

მე გო ბრე ბო ჯერ უ სურ ეოთ ნა ნი ნა ვა ჰე ა ნა ნა ნა ნა ნი ნა ე და.

მეგობრებო ჯერ უსურეოთ
ჩვენს სამშობლოს დღე-გრძელობა
და თასებიც გამოცეცალოთ,
ღვინოც კარგათ შეგვევრება

ასე უთხრათ, საქართველო,
აღსდევ, გახდი, კლავ თავხედი;
არა რა არს უსაშველო,
მეგობრებო, ალავერდი!

ეს სიმღერა უნდა ასრულდეს თანდათან მოჭარბებით და დაბოლოება კი—ღინჯათ და მზიარულათ. ამ სიმღერას შოლოდ გეროიში იმღერიან. იგი არ არის გავრცელებული საქართველოს სხვა კუთხეებში.

№ 10 მგზავალი

ზომიერათ

საქართველოს
რესპუბლიკის
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა

III ნაწილი

ვი საც მო უკ ლავს ის მოკ ლავს ა რა ლა ლი

ა რა ლა ლი ა რა ლა ლი ა რა ლა ლი ა რა ლა ლი

ვი საც მო უკ ლავს ის მო კლავს ა რა ლა ლი ა რა ლა

ვი საც მო უკ ლავს ის მო კლავს ა რა ლა ლი ა რა ლა

ვი საც მო უკ ლავს ის მო კლავს ა რა ლა ლი ა რა ლა

დაწყები 1. 2. 8...

დაბოლოება.

ლო. ნა დირ სა შა ვი ტვი სა სა; ა რა ლა ლი ა რა ლა - ლო ლო.

ლო.

ლო.

ლო.

ვისაც მოუკლავს ის
 ნადირსა შერიტისა
 ვინც ბიჭვინთაა
 ხედება
 გულდაგულ რახმსა მტრი-
 სასა.

№ 11 სიმეჟანო

სოქლათი.

I ხმა ა შა ბი ძე ბო დე სძა ხით ა რა ლა ლი ა რა ლა ლო.

II ხმა

III ხმა

დაბოლოება.

ა რა ლი ა რა ლა ლო ო.

ა რა ლი ა რა ლა ლო ო.

ა რა ლი ა რა ლა ლო ო.

აბა ბიჭვინთ დავსძახით ა:ლალი არაღალო,
 და თან ტაში დავაყოლოთ ვეათამაშით სუცველაო,
 ადრე გვეყოფა პატრეი, დაუარე პატარაო;
 მარდათ გაუსე-გამოუსევი არ შეგშვენის მორცხეობაო.

№ 12

ა ბ ბ რ ბ მ ბ ბ

ჩვენა.

ქართული
ხალხური მუსიკა

I ხმა

II ხმა

III ხმა

ა ბ ბ რ ბ მ ბ ბ

ქართული
ბიბლიოთეკა

1. 2. 3...

დაწყება.

№ 13 უბოცა

I ნაძა

II ნაძა

III ნაძა

დასრულება.

វិទ្យាស្ថានជាតិ
សិក្សាស្រាវជ្រាវ

Handwritten musical notation on three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The middle and bottom staves are in bass clef. The notation includes notes, rests, and dynamic markings such as *pp* and *ff*. There are some handwritten annotations above the first few notes of the top staff.

Handwritten musical notation on three staves, continuing from the previous system. The notation includes notes, rests, and dynamic markings such as *pp* and *ff*.

№ 14 ს უ მ რ უ ლ ი (რაქული)

ქართული
წიგნობა

ნელა.

ჩვე ნი ჩვე ნი მას პინ ძლის

ო რი ო დე ლი ა ჩვე ნი ჩვე ნი მას პინ ძლის

ჩვე ნი ჩვე ნი მას პინ ძლის

მა რან ში ო რი ო დე ლი ა ვა ზის ვა ზის ხე ა მო

მა რან ში ო რი ო დე ლი ა ვა ზის ვა ზის ხე ა მო

მა რან ში ო რი ო დე ლი ა ვა ზის ვა ზის ხე ა მო

1. 2. მ... დაბოლოება.

სე ლი ყო და. (დაწყები.) და.

სე ლი ყო და. ო რი ო დე ლი ა და.

სე ლი ყო და.

ჩვენი მასპინძლის მარანში
ვაზის ხე ამოსულიყო,
მასხდ მონაშენი მტევნები,
ბოლომდის ჩამოსულიყო,
მისგან დამოუკალი სტუმრები
ტალაში ამოსერილიყო.
ჩვენი მასპინძლის მარანში
სულ ღიზნია და თამაში.

№ 15 მ ჯ 0 5 3 ა რ ს

ხომიგრაო

I ხმა II ხმა III ხმა

შე, შენ და რას შე ნი თერ გის ო ნა პირს ეზი ვარ

შე ნი თერ გის ო ნა პირს ეზი ვარ

შე ნი თერ გის ო დე ლა ნა პირს ეზი ვარ

შენ შეგ აძე რი... ნუ ი მალ ვი, შე მომ ხე დე,

შენ შეგ აძე რი... ნუ ი მალ ვი, შე მომ ხე დე.

შენ შეგ აძე რი... ნუ ი მალ ვი, შე მომ ხე დე.

ქართული
ხელოვნება

ნა ნი ნა ოს მია ყვა რე ვარ, ა რა მტე რი.
 ნა ნი ნა ოს მო ყვა რე ვარ, ა რა მტე რი.
 ნა ნი ნა ოს მო ყვა რე ვარ, ა რა მტე რი.
 ოს.

ჰე, მყინვარო! შენი თერგის
 ნაპირს ვზივარ, შენ შეგტკერი ..
 ნუ იმაღვი, შემომხედე,—
 მოყვარე ვარ, არა მტერი.
 როცა გიკნეს და შეგებენ,
 ახლა, ახლა იმაღები?
 მაშინ კი არ იმალოდი,
 როს გიტკერდა მტრის თვალები.

კვლავ გამოჩნდი მწყურაო,
 კვლავ შეიქენ დიდებულო,
 თვისი მოძმე გაახარე,
 მოუკალი მტერებს გული...
 უბ! შორს მალა—თვალს ძლივს ვუწვდენ.
 გაიშალა მსწრაფლ ღრუბელი:
 დაეინახე შენი წვეტი,—
 ამისრულდა თხოვნა წრფელი.

№ 16 მანგული

ქართული
ენების
სამეცნიერო
სამუშაოთა
სამართალი

სოცლათ.

I ხმა

ნა ნა რე რა რირ ვო რე რა ო დი ლა ო რე რა

II ხმა

ო დი ლა ო ო ო რე რა

III ხმა

ო დი ლა ო ო ო

ო დი ლა ო ო რე რა ო რე რა ო რე რა ო რე რა ო რე რა

ო დი ლა ო ო ო რე რა რირ ო რე რა ო

ო რე რა ო ო ო ო ო

რე რა და ო (დამწყები) ო.

რე რა და ო ნა ნა რე რა რირ ვო რე რა ო.

რე რა და ო ო.

დამოლოცა

№ 17 დის ხიმღერა *)

ზომიერათ.

I ხმა

მე გო გი ა მის თვის მი ყვარს, რომ ძმა ა და

II ხმა

მის თვის მი ყვარს, რომ ძმა ა და

III ხმა

მის თვის მი ყვარს, რომ ძმა ა და

მე გო ბა რი, და მის თვის მსურს მი სი ზილ ვა, ო.

მე გო ბა რი, და მის თვის მსურს მი სი ზილ ვა, ო.

მე გო ბა რი, და მის თვის მსურ მი სი ზილ ვა, ო. რე რა ო რე რა

*) ამ სიმღერაში 8, ტაქტი ნიშნები (♩) ემატება და 11 ტაქტი კი იშპობა, რაც ერთგვარ სიმნულეს წარმოადგენს ბავშვთათვის. ამგვარ შემთხვევაში საჭიროა მასწავლებლის განმარტება.

მას თან - ხში რი - სა უ - ბა - რი! ნა

მას თან ხში რი სა უ ბა რი! ნა ნა ნა ნა

მას თან ხში რი სა უ ბა რი! ნა ნა ნა ნა

ნა ნი ნა ნა ნა ნა ნი ნა.

ნა ნი ნა ნა ნა ნა ნი ნა.

ნა ნი ნა ნა ნა ნა ნი ნა.

მე გოგია მისთვის მიყვარს,
რომ მშაა და მეგობარი,
და მისთვის მსურს მისი ხილვა,
მასთან ხშირი საუბარი!

ღმერთო მივე ვამარჯვება,
განსაცდლისგან დიხსენი!
დაგვიბრუნე შინ მშველობით,
გვედღრები მონა შენი! ..

№ 18 ა რ ა ლ ო

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ნულა.

I ხმა

გაი, სო ფე ლო, რა ში გან ხარ,

II ხმა

რა ში გან ხარ,

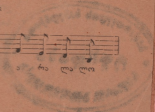
III ხმა

რა ში გან ხარ,

რას გვა ბრუ ნებ, რა ხნე გპირ სა! რა ლო

რას გვა ბრუ ნებ, რა ხნე გპირ სა! რა ლო

რას გვა ბრუ ნებ, რა ხნე გპირ სა! რა ლო

ა რა ა რა ლო და ა რა ა რა ლო

ა რა ა რა ლო და ა რა ა რა ლო

ა რა ა რა ლო და ა რა ა რა ლო

რი რა ო რი რა ო ო რი რა ო რე რა ა რი ა რა ლო.

ო - - რი ა რა ლო.

ო ბე ა ო ა - რი - ა რა ლო.

ვაჟ, სოფელო. რაშიგან ხარ, რას გვაბრუნებ, რა ზნე გქირსა!
 ყოვლიმც შენი მონღობილი ნიადამცა ჩემებრ სტირსა;
 სად წაიყვან სადაურსა, სად აღუზებრი საღით ძირსა,
 მაგრამ ღმერთი არ გასწირავს კაცსა შენგან განაწირსა.

ნოტების ასოთ ამწყოები, ესტატე კერესელიძე.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

